

פרשת ויקרא
תשפ"ג
גיליון 155

א לעבטיגער שבת

הארת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

קרבן מנחה שְׁלָנוּ

פְּנִינֵי פְּרָשָׁה

"ויקרא אל משה" (א. א.)

בדברי רש"י "ויקרא" עם א' זעירא לשון חיבה. ובאומות העולם כתוב: **ויקרי' ללא א'.**

ואפ"ל ע"פ המובא (הקדמת תיקוני זוהר, ליקו"מ ו'): **לית אדם בלא אלף,** והרי רק עם ישראל נקראים: **אדם'.** **אתם קרויים אדם'.** לכך אצל אומות העולם כתוב: **ויקרי' ללא א'.** שחצר אצלם א', של **אדם'.** כן אפ"ל ע"פ המובא (ליקו"מ רפ"ב, ועוד): שמומש **ויקרא' מתחילים לקרוא ולהיכנס לתורה,** ולכך מתחילים התינוקות **ויקרא' והתחלה,** זו **חיבה'**, ככל דבר חדש והתחדשות שיש בה משום חיבה וכמובא בחז"ל, וזהו: **"ויקרא" לשון חיבה.**

וזה מלמדנו, שאם רוצים חיבה לתורה יש להתחיל **תמיד בהתחדשות,** הרומזת על אות א', שהוא ראשית **והתחלה,** וכדברי הזו"ל **ש'בכל יום יהיו בעיניך כחדשים'.**

כן אפ"ל, שתוספת אות: א' שנאמרה בלשון חיבה **למשה,** רמוז שנותיו של משה רבינו. **אל"ף** במטריא: **מאה ואחד עשר,** ועוד המילוי של האותיות: **"א"ל"ף, ל"מ"ד פ"י,"** ועם הכולל, גמטריא **מאה ועשרים** כמנן שנותיו של משה רבינו.

"ויקרא אל משה" (א. א.)

ע"פ דברי **ה'דגל מנחה אפרים'.** בקושיית הזוהר, שבבריאת האור כתוב: **"ויקרא אלוקים לאור יום,"** ובבריאת החושך, כתוב: **"קרא,"** ולחשך קרא לילה. ובתירוצו: **שאר זה טוב,** ואין טוב אלא תורה. ולכן בבריאת האור כתוב: **"ויקרא" עם אותיות: ו' י' יתירה,** מתיבת - **"קרא" שכתוב בחושך,** שמורה על: **שני לוחות הברית** שהיה: **ארכן ורחבו ו', ו- י' דברות.** וגם אצל משה רבינו כתוב: **"תרא אותו כי טוב הוא'.** ומפרש"י שנתמלא הבית אורה. וזה **ויקרא אל משה'** שאצל משה שהוא בחינת: **'תורה' יש לומר: ויקרא' ב- ו' י' ע"כ.**

ואפ"ל בדבריו: 'אל משה', סופי תיבות - ליוחות ה'ברית'. ור"ת: **'אל משה' - א' קבלת התורה מ- אילקותו יתברך,** ב- מ' יום. רמוז על התורה, דלכך כתוב **"ויקרא" כדבריו**

"ויקרא אל משה" (א. א.)

ויקרא, עם א' זעירא, להראות חיבתו של משה (רש"י). ואפ"ל, **"ויקרא" במטריא: 'שלוש מאות ושבע עשרה,'** כנגד: **"ש"י עולמות שנתיד הקב"ה להנחיל לכל צדיק" (מ"ת ל"א, ועוד).** ועוד **"שבעה חופות** שנתיד הקב"ה לצדיקים לעתיד לבא" (ב"ב ע"ח). זוהר ב רמ"ח), וזהו, **חיבתו - ממה שמנחיל לצדיקים.** ואפשר להוסיף עוד על מספר **שבע,** בתוספת על **מספר 'ש"י' למספר: ויקרא'.** בהקדם ע"פ דברי הזוהר **הק' (ויחי רל"ט) שמקשה על א' זעירא,** ובין תירוציו: **שבכאן לא היה בשלימות, מכיוון שזה היה במשכן - שהיה בחוץ לארץ, ולא בארץ ישראל.**

רק עם זה האיכר אחזור לבית המלך
וכך נשא רבינו את משלו: מלך יצא הייערה לצוד ציד, ולשם כך החליף את בגדי מלכותו לבגדים פשוטים שלא יכירוהו. ולפתע; רעמים, ברקים וגשמי זעף ניתכים על פני הארץ. ומאימת סערה זו כולם התפזרו ללא המלך.

המלך, תועה בעבותות היער החשוך, עד שהבחין באורות מרחוק. רץ הוא כולו רועד מקור ורטוב מגשמים לעבר הבקעה העלובה בקצה היער.

לאחר נקישות קלות, פותח האיכר את דלתות ביתו, מארחו בביתו, מסיק את התנור, וגם נותן לו בגדים חמים. ומציע לפניו ארוחה דשנה - ממה שברשותו, לסעוד לבבו. סעודה אשר נעמה לחכו כסעודת מלכים. בסיום ארוחתו הציע לו את מיטתו על המזרון הפשוט שבביתו, נעים ונוח היה לו בשנת ישרים זו.

כעבור זמן מה, מתדפקים משרתי המלך על דלת האיכר, בשאלתם: **ישמא מצוי פה מלכנו? רמוז האיכר על הלך הישן במנוחה ושלווה.**

כן, זהו מלכנו הרם, הכריזו בגאון: **'אדוננו המלך! באנו להחזיר את מלכנו לארמון המלוכה! אד המלך בתשובתו: עמכם, לא אשוב לארמוני, שוב אשוב, רק עם זה האיכר שהעניק והשתדל עבורי בכל נפשו, רק עמו אחזור...**

עם אותם יהודים אשר נותנים את אשר להם, הפשיטות ההתמימות של עבודתם הנובעת מלבם ונפשם, עמם יחזור המלך לבית מלכותו, אלו יכתירו את מלך המשיח - סיים רבינו את משלו.

חשוב הוא, איכר זה שנתן למלך את כל ללבו וחפצו. חשובה היא הקרבן מנחה, קרבנו של עני, שהוא כמקריב את נפשו, כי על כן נותן הוא מכל לבו - כל מה שיש לו, מה שהוא יכול לתת. גם אותם הנלחמים בתפילתם לכוונת התפילה, אלו החפצים להתקדש ולא עולה תמיד בידם, אשר הם בבחינת קרבנות.

נעלה גם אנו את מנחתנו אנו, את ה'קרבן עני' שלנו, את מה שחננו ה', מה שאנו כן יכולים לתת, נקריבהו ונעלהו. אותה תפילה, לימוד ומעשים הטובים שלנו, על אף שהם נראים לנו כדלים וכעניים, כדברים קטנים ולא חשובים, אך למעלה הם נקרבים לקרבן להשם, ועצם אזכרתה - עולה לריח ניחוח.

השבוע פרשייתנו עוסקת בדיני ולימודי הקרבנות. שבין הקרבנות, לומדים אנו על 'קרבן מנחה'. וכך כתוב בפסוק: **"ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה'."**

רש"י בפירושו כתב ע"כ: **"לא נאמר נפש אלא בקרבן מנחה, מי דרכו להתנדב מנחה? עני! אמר הקב"ה מעלה אני עליו כאלו הקריב נפשו."** מה העני הזה מביא? סולת שיוצק עליה שמן ומוסיף לבונה, והפסוק כתב עליו: **'והקטיר הכהן את אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחוח לה'."**

נוקב עד התהום, ומגיע מסוף העולם ועד סופו
בליקוטי הלכות (תפילת המנחה ז' מ"ד, ובעוד מקומות) מאריך לדבר עבודת קרבן מנחה זו של העני. בתמצית בדרי מביא את דברי המדרש רבה (צו פרשה יח): **במעלת קרבן מנחה: 'כל הקרבנות אינם באים חציים, וזו (קרבן מנחה) באה חצייה, מחצייתה בבקר ומחצייתה בערב. ולא עוד אלא כל מי שמקריב אותה מעלה עליו הכתוב, כאלו הוא מקריב מסוף העולם ועד סופו, שנאמר: כי ממזרח שמש עד מבואו'.**

וכתב על כך רבי נתן: **כי בחינת 'קרבן עני' שהיא עיקר התשובה, נוקב ויורד עד התהום, ומגיע מסוף העולם ועד סופו, ממזרח שמש עד מבואו. כי כל אדם שבעולם בכל דרגא ובכל מקום שהוא, אפילו הרחוקים מאד מאד, גם לשם מגיע התיקון והעצה הנזכרת של בחינת קרבן עני, שהוא בחינת: אחד המרבה ואחד הממעיט... שבאיזה בחינת התעוררות כל שהוא, בכל נקודה ונקודה טובה יכולין לשוב לה' יתברך, רק שירגיל עצמו להתפלל ולפרש שיחוו לפניו יתברך, בבחינת: יתפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו. שישפוך שיחו כמו השופך מים, אפילו אם נדמה לו שהוא בלי שכל ובלי כוונה הראוי, אף על פי כן את כל אשר עם לבבו ישפוך שיחו לפניו יתברך בבחינת: **'שפכי כמים לבך נח פני ה'.** וזה יקר מאד בעיני ה' יתברך."**

היגיעה בעצמה היא בבחינת קרבנות

וכך הם דברי רבינו בשוחות הר"ן (י"ב): אלו הרוצים להיות אנשים כשרים ולהכנס בעבודת ה', ויש להם בלבולים גדולים ומניעות גדולות, שאינם יכולים לתת עצה לנפשם, וכל מה שרוצים לעשות בעבודת ה' קשה להם לעשות כראוי. אומר רבינו על - כך:

"דע שזה בעצמו שהם מתייגעים ולהוטים לעשות איזה עבודה, או לקדש עצמו באיזה קדושה, אף על פי שאינם יכולים לגמור כראוי. זה בעצמו שהם מתייגעים ולהוטים אחר זה, הוא בחינת קרבנות, בבחינת (תהלים מ"ד כג): 'כי עליך הרגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה'."

ואיתא בתיקונים (תיקו"ז כט): **שזה בחינת תפילה, שהיא בחינת קרבנות... ואפילו אם אינו זוכה להתפלל כראוי, אף על פי כן היגיעה בעצמה שמייגע עצמו בכל כוחו ומוסר נפשו להתפלל כראוי, זה בעצמו הוא בחינת קרבנות...**

וכמו כן, בכל העבודות והקדושות שאדם רוצה לקדש עצמו, אף על פי שאינו זוכה חס ושלום לקדש עצמו כראוי, אף על פי כן היגיעה בעצמה והיסורין והבלבולים שיש לו מזה, מחמת שרוצה וחפץ לקדש עצמו, רק שאין מניחין אותו, זה בעצמו הוא בחינת קרבנות."

שירת הפרשה

גְּדוֹל הוּא קֶרְבָּן עֲנֵי בְּהֶקְרִיבוּ אֶת הַמִּנְחָה
עֲנֵי זֶה מִקְרִיב אֶת כָּל מֵהוֹתוֹ לְשִׁכְנָה.
בְּטוֹל וְהֶקְרָבָה זֹו - הִיא בְּעֶצֶם מִצְוַת הַתְּשׁוּבָה
שְׂזֵאת מַעֲלַת הַקֶּרְבָּן הַמְּשִׁיג אֶת יַעֲוֹדָה.

זֹאֵת נִלְמַד אָנוּ מֵזֵאת הַפְּנִינָה
רְחֻמָּנָא לְפָא בְּעֵי - הַמְּחַשְׁבָה הַטּוֹבָה.

גַּם אִם מְעַט הָיָה זֵאת הַהֶקְרָבָה
לְרִיחַ נִיחּוּחַ עוֹלָה לְמַעַלָה וְהַנֶּפֶשׁ מֵתְנַקָּה.

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו ז"צ

"והשיב את הגזלה אשר גזל או את העשק אשר עשק" (ויקרא ה'ח)

הגניבה בוויילנא!

היה זה פעם, שרבי נתן דיבר שיחה נלהבת בגודל ההתחזקות והלימוד זכות, בהפליגו, שיש לו שיחות חיזוק - אשר יכולים לחזק את האדם בכל מצב שהוא.

בין השומעים היה יהודי מהעיר וילנא שנקלע למקום, והתערור מדברי התחזקותו של מוהרנ"ת.

כשסיים רבי נתן את שיחתו, ניגש אליו וביקש הימנו לשוחח עמו לבד.

וכה סיפר; גרתי בעיר וילנא שנים רבות, ואף התפללתי בבית הכנסת של הגר"א, שהיה בית כנסת מפורא ביותר. בבית הכנסת היה 'כתרים' ויעטרת של זהב, משובצים ביפנינים ומרגליות יקרות ל'ספרי התורה'. שערכם ושווים היו רב מאוד.

כמובן שגנבי העיר וילנא לטשו עיניהם על אוצרות יקרות אלו, שעטרו את הספרי תורה והיו מונחים ב'ארן הקודש'.

לשם כך; הציבו גבאי בית הכנסת שומרים מיוחדים על האוצרות, שמרו היטב מכל משמר עליהם.

אך הגנבים טיכסו תמיד עצה ותחבולה, איך יוכלו לשים ידיהם על שכיות חמדה אלו.

כמובן שלאור השמירה היתרה לא הצליחו במזימתם, עד שעלה רעיון לבלבות הגנבים, שיבצעו את הגיבה בליל יום הכיפורים, בעיצומו של יום הקדוש, כאשר בלילה זה אין מעמידים שומרים, מכיוון שישנם אנשים הישנים בית הכנסת. וכן הרבה נשארים ערים כל הלילה באמירת 'ספר תהלים', אך לא יעלו על דעתם שהגנבים חפצים להוציא זממם בלילה זה.

ואכן כן עשו הגנבים, בליל יום הכיפורים כאשר הקהל המעט ששהו בבית הכנסת בלילה זה, לא שמו לב, פתחו את ארון הקודש בערמה, וגנבו את כל האוצר היקר.

והנה, בבוקר יום הכיפורים, כשרוצים להוציא את ספרי התורה עם הקישוטים והכתרים היקרים, שמו לב לגניבה הגדולה, כשפחד וחלחלה אחז בכל הנוכחים, היאך הרהיבו עוז לבצע גניבה זו של כלי הקודש בעצם יום הקדוש.

רבני בית הכנסת שהיו גדולי עולם וצדיקים, הכריזו 'חרס' על אלו שביצעו עוול נורא זה. וכן צירפו ל'כתב חרס' גם אלו שסייעו, או שידעו מהגניבה ולא גילו זאת.

אני לשעצמי לא היה ידי במעל זה, סיים ה'וילנאי' את סיפורו, לא גנבתי בפועל, אך ידעתי מגניבה זו ולא גיליתי זאת, ולכן אני מוחרם מעדת קהל ישראל, שהטילו אלו הצדיקים בעצם יום הקדוש.

מאותו יום והילך איני מוצא מרגוע לנפשי, אף שכבר עברו שנים רבות מאירוע נורא זה, עדיין חש אני שחיי אינם חיים, ואיני מוצא את מקומי.

לא היה לי שום זיק של תקוה, שאוכל אי פעם לתקן את מעשי, איך אוכל לתקן עוון חמור זה שהייתי מעורב בו, חשתי מיואש ללא תקנה – הפטיר הלה למוהרנ"ת.

אך, כששמעתי את שיחתכם הנפלאה, אשר הייתה מלאה בחיזוקים לכל איש, שוב התעוררה בי התקווה. דברים הנפלאים האירו בי ניצוץ של אור שאוכל לתקן ולהשתחרר מעולו של חרם נורא זה הרובץ עלי שנים רבות.

רבי נתן שהקשיב לו בקשב רב, נתן לו תשובה על פי דרכי ההלכה הפסוקה, בכדי שיוכל לתקן את מעשיו, וכן סידר לו דרך תשובה לתיקון.

כשהיה רבי לוי יצחק בנדר מספר סיפור זה, הוסיף ואמר; שאינו ידוע מה רבי נתן דיבר עמו לחיזוק, אבל זאת ידוע שיצא שמח וטוב לב, מלא עידוד ותקווה ורוחו שבה אליו.

"אחת ממצות ה'" (ויקרא ד'כז)

לפחות קיימתי מצוות ברית מילה

היה זה פעם כשהבחין מאן דהוא בחסיד הנודע רבי בירך רובינאו, אד מוצל מאש מפולניה, ולאחר מכן משפיע תורה וחסידות ב'מאסני' שב'ארצות הברית', שהוא שרוי במאור פנים ומשוחח מידת שלא כהרגלו, היה לפלא בעיניו על כך.

וכששאלו מה יום מיומיים; עבור מה ראה כבודו לשמוח היום כל כך בשמחה יתירה?

נענה לו רבי בירך, אספר לך עובדא של דברים; נזכרתי, שהיום לפני שנים כך וכך - ביום זה הכנסתי את בני לבריתו של אברהם אבינו, אולם בני זה לא זכה לאריכות ימים כלל, כי נעקד על קדוש ה' בשנות השואה האיומה, ובזכרי אותו היום, פחו עלי יצרי והחל לדכאני במחשבות עצבות ותוגה, על אבדנו, אולם התגברתי והצלחתי לעמוד בדבר לקים המצוה הגדולה - "להיות בשמחה תמיד", על שזכיתי וזכיתי לקיים בו לפחות "מצוות הברית מילה כראוי", ולא נתתי ליצרי להחליש דעתי במחשבות של עצבות ומרה שחורה. ומכאן מאור פני השמחים שראית.

מן סג'ור ההוא י'שקו הת'ורים | מתחזקים

ילדים יקרים! ישנה נקדה חשובה מאוד מאוד, שעלינו לדעת זאת היטב ולהפנימה היטב היטב בתוכנו. מדה זו נקראת "התחזקות", ואשר לשמה פן הוא, להיות חזקים ולא לפל בשום אפן, גם אם לא הולף לנו כל כך טוב כפי שצריך להיות, נשמח ונתחזק עם ה'דברים הטובים שכן יש לנו, ונקונו שבעצרת השם עוד נזכה להתעלות יותר יותר, ולהשיג גם את מה שאין לנו עדין.

היה פעם שרבי נתן מברסלב החל לספר בשבחים של הרב צדיקים, ונתוו שיחתו אמר: "מדוע היה צדיק זה וזה גדול במעלה כל כך? משום שהיה לו כל כך הרבה מומדות ההתחזקות. ומדוע היה צדיק זה וזה גדול במעלה כל כך? משום שהיה לו כל כך הרבה מומדות ההתחזקות" וכך מנה הרבה צדיקים גדולים, באמרו: ש'צדקו להגיע למדרגתם - רק ב'ים תמיד התחזקו - גם כשהיה להם קשי וימיעד, הם לא נפלו בעיני עצמם, אלא התחזקו והמשיכו.

רבי נתן סיים ואמר: "ומדוע הגני כמו שאני, משום שיש בעצמי כל כך הרבה מומדות ההתחזקות". הרי דברים אלו הם כל כך חזקים - שהכל תלוי בהתחזקות, כמה שכן אדם מתחזק, כמה שהוא אינו מתאיש, והוא רוצה להיות טוב, ללמוד להתפלל ולהיות יהודי נשיר, גם אם ב'ינתיים הוא אינו מצליח - אף אינו נותן לעצמו לפל, הוא מתחזק ומתחיל פעם אחר פעם, לבסוף יזכה ל'קב' בעצרת השם.

המשך פניני פרשה

וכן מתרץ הזוהר עוד; משלך מלמד שיושב על כסא מלכותו, וכתר מלכות עליו, הוא נקרא אז: **'מלך עליון'**. וכשירוד לעבדיו נקרא **'מלך זוטא'**. כך, ככל זמן שהקדוש ברוך הוא מלך לעילא על כולא, נקרא מלך. וכשירוד ממדורו העליונים למטה, הוא גם נקרא מלך, אך לא בדרגה העליונה כמקודם. לכן כתוב: **'א' זעירא. ע"כ'**.

ואפ"ל בדברי הזוהר, על תוספת מספר: **שבע** אצל משה רבינו, שרמזו כאן ענין ההתחזקות גם בעת ירידה; **שהמשכן היה בחוץ לארץ**, ושהקב"ה כביכול ירד מלעילא לעולמנו. וזהו **'שבע'**, ע"ד הפסוק: **'שבע יפול צדיק וקם'**. וכמובן בדברי הזוהר. **ולמעשה**, יש כאן חיזוק גדול, שעל אף שהיה ירידה במשכן, שהיה בחו"ל. ושהקב"ה כביכול ירד לעולמנו הרמוז בתבנית **'ויקרא'**, נקרא משה עם: **'א' זעירא**, בלשון חיבה.

"אדם כי יקריב מכנס" (א.ב)

'ביסרונו' מפרש: **"כי יקריב מעצמכם, בוויודו דברים בהכנעה, על דרך ונשלמה פרים שפתינו"**. וכאמרו: **'זבחי אלוקים רוח נשברה'**, כי אין חפץ בכסילים המקריבים בלתי הכנעה קודמת. ואפ"ל בדבריו; **'מכנס' אותיות:** **'מ'מך' ע"ד הכתוב:** **'כי ימוך אחיך'**, שרומז ללב נשבר בעת **הקרוב והוודו**. וב'**שיחות הר"ן' (מ"א):** **שבעת ההתבודדות והוודו דברים יש לאדם להיות בלב נשבר**, וזהו כאן **'הלב נשבר' בוויודו**.

כן אפ"ל, **'מכנס' גמטריא מאה**. וכבר אמרו חז"ל על המאה ברכות **(מנחות מ"ב):** **'אל תקרא מה אלא מאה'**. **והמברך מאה ברכות כאלו הקריב כל הקרבנות** **(בעל הרמקום)**. וזה **'מכנס' - 'מאה ברכות' - ששקולים כנגד הקרבנות.**

"זכר תמים יקריבנו" (א.ב)

זכר הוא **ההשפעה**. מי שמשפיע לאחרים וביותר המלמדים תורה לתלמידים: **"תמים יקריבנו"**, שיש להם להקפיד **ללמד ללא טעויות**. כדברי המשנה באבות **(פרק א):** **'חכמים הזהרו בדבריכם'**. ובדברי חז"ל **(ביב כ"א):** על רב דימי מנהרדעא שאמר: שיש להוסיב מלמדי תינוקות שמדייקים, משום: **'שבתא כיון דעל על' - שטעויות שנכנסים בימי הקטנות יכולים להשאר תמיד (מפרשים).**

וכן בדברי רבינו **(ליקו"מ ב) שצריכים זהירות גדולה ביותר כשאומרים דברי תורה, שכל אחד ישמע מה שהוא צריך לו.**

"אל פתח אהל מעד יקריב אתו לרצונו לפני ה'" (א.ב)

גם לאלו אשר עומדים ב'פתח', ולא נכנסו לשערי הקדושה, יש להם להתחזק ברצונות טובים, וזו המשכו של כתוב: **'יקרבונו לרצונו לפני ה'**, שיתקרבו דרך הרצונות. וכבר מובא מגודל מעלת הרצונות הטובים.

"או נפש כי תשבע לבטא בשפתים להרע או להטיב לכל אשר יבטא האדם בשבועה, ונעלם ממנו" (ה.ד)

יש לדייק שהקדים **'להרע'** לפני **'להטיב'**, הרי לעולם יש להקדים את הטוב? ואפ"ל שמכיון שמדבר כאן על **'הדיבור'** של האדם **(לבטא בשפתים)** הוא ע"ד הפסוק: **'מות וחיים ביד לשון'** **(משלי י"ח)** שמקדים את המוות לפני החיים. וכדברי הכתוב: **'סור מרע ועשה טוב'**.

ולמעשה; בדבור האדם, תלוי: **'להרע או להטיב'**, וכמובא **(ליקו"מ ל"ד)** **שהדיבור הם כלי השפע, ולמי דיבוריו כן נשפעים השפע לאדם.**

ואפשר להוסיף ע"פ דברי המדרש **(ילקוט שמעוני ויקר י"ד):** **'מות וחיים ביד לשון, הכל תלוי בלשון. זכה - לחיים. נתחייב - למות. עסק בתורה בלשון זכה לחיים, שהתורה עץ חיים, שנאמר עץ חיים היא למחזקים בה'**. וזהו: **'להרע או להטיב'** התלוי ב'ביטוי שפתים', ובהמשך הכתוב: **'לכל אשר יבטא האדם בשבועה'**, שקאי על השבועה של התורה,

שמושבעים ועומדים מהר סיני, וכן הכתוב: **"נשבעתי ואקימה לשמור משפטי צדקך"**, ש'עיי קיום השבועה בלימוד תורה, אז: **'ונעלם ממנו' - שמתבטלת הגזירה, כדברי המדרש.**

גם משאות כבדים אפשר להסיע ולהעביר - על ידי כוח גדול שמתחברים אליו... נתחבר לכך!

זוית ראיה <<

